

Szorítsunk a nadrágszíjon

Takarékosságra intenek a szakértők, akik 2024-re már optimistábban tekintenek

• Nem lesz könnyű a jövő esztendő, figyelmeztetnek a kiadványunknak nyilatkozó gazdasági és pénzügyi szakértők, akik szerint a háztartások, a vállalkozások és az állami költségvetés is komoly kihívásokkal néz szembe. Érdeemes már most elkezdni felkészülni a nehéz periódusra: az ünnepi időszak sokakat költekezésre sarkallhat, de a szakértők úgy vélik, most érdemesebb takarékoskodni és, ha lehetőség van rá, félretenni. Jó hír viszont, hogy az előrejelzések alapján a 2024-es esztendőre már optimistábban készülhetünk. Az ország számára egyébként ilyen körülmények között az uniós források lehívása kritikus fontosságú lesz jövőre.

BÍRÓ BLANKA

A 2023-as, az előrejelzések alapján szegényes évet követően 2024-re számítani lehet a gazdaság gyorsulására, amikor majd annyira mérséklődik az infláció, hogy együtt lehet élni vele. Mindez a reálkeresetek és a reál-vásárlóerő szempontjából kedvező lehet – foglalta össze röviden Bálint Csaba közgazdász, makrogazdasági elemző azt, hogy mi vár ránk az elkövetkező időszakban. A Román Nemzeti Bank (BNR) igazgatótanácsának tagja az idei évet értékelve kifejtette: még nincsenek a teljes évre vonatkozó adatok, ám az eddigi információk alapján 4, de legjobb esetben is 5 százalékos körüli gazdasági növekedés történhet az év folyamán, ami 2021-hez viszonyítva mérsékelt lassulást jelez. Tavaly ugyanis a 2020-as sokk után erős, gyors felívelés volt tapasztalható, amit idén már lassulás követett.

Ezzel együtt az idei év mégiscsak pozitív meglepetés volt, legalábbis az első fele. Hiszen annak ellenére, hogy februárban kitört az orosz-ukrán háború, és a fogyasztói árak jelentősen emelkedtek, rontva a vásárlóerőt, jól teljesített a fogyasztás. Az év első felében dinamikus növekedés volt megfigyelhető, ami részben annak köszönhető, hogy a gazdaság teljesen újranyitott, illetve voltak még a járvány időszakában félretett tartalékok, amit a háztartások felhasználhattak. Az adatok alapján ezzel párhuzamosan a beruházások is jól alakultak.

Viszont ha megnézzük az export-import mérleget, ott már romlás figyelhető meg, amihez az is hozzájárult, hogy az import- és nyersanyagárak jelentősen emelkedtek. Ágazatokra bontva az látszik, hogy a szolgáltatóipar volt a húzómotor, ezen belül a vendéglátóipar az év elején nagyon jól teljesített. Az iparban már érződött az energiaválság,

a háború hatása, az építőipar pedig közepesen teljesített – vont mérleget az elemző.

Mi lesz a „nagyokkal” és hogyan hat ez ránk?

Előretekintve Bálint Csaba rámutatott: jövő évben minimum egy széles bázisú lassulás várható, erre mutat a külső és a belső környezet is. Egyrészt az eurózóna és az Amerikai Egyesült Államok gazdaságára vonatkozó várakozások is nehéz időszakot vetítenek előre, márpedig ha a nagy szereplők, partnerek gazdasága gyengébben teljesít, annak hatása nálunk is érződni fog. Az eurózóna gazdasága az idei év utolsó, illetve a jövő év első negyedében várhatóan zsugorodni fog, 2023 egészére pedig stagnálás prognosztizálható. Az Egyesült Államokban valamivel jobb a helyzet: ott enyhe, 0,4 százalékos növekedésre számítanak az elemzők.

A belső környezet sem túl biztató: a kereslet gyengülhet a téli hónapok megnövekedő kiadásai miatt, ugyanakkor az infláció, az árak emelkedése is erodálja a reál-vásárlóerőt. Másrészt a háztartások minden bizonnyal már idén felhasználták a korábbi „kényszerű” megtakarításaikat, vagyis amit a járványidőszakban sikerült félre-

tenniük. Mindeközben a gazdasági újraindítás pozitív hatása is kifulladásig várható.

Ezeket túl Bálint Csaba arra is felhívta a figyelmet, hogy a kamatok elkezdtek emelkedni, a betétek esetében már 6-7-8 vagy akár 9 százalékos kamatot is ajánlanak a pénzintézetek, ez inkább megtakarításra ösztönöz, és a kereslet gyengülésével jár. A lassulás irányába mutató hatásokat ugyanakkor mérsékelhetik az uniós források, ami fontos támaszt nyújthat a gazdaságnak. Jó hír, hogy az infláció tekintetében már kirajzolódni látszik a plató, a szakértők az idei év végére, a jövő év elejére várják a tetőzést, ami után mérséklődhet az inflációs nyomás.

„Arra számítunk, hogy 2023 végére egy számjegyre csökken az infláció, ami jelentős javulás az idei évhez képest. 2024-ben kerülhet vissza az infláció a 2,5-3,5 százalékos cél közelébe, amivel már együtt lehet élni.”

„Arra számítunk, hogy 2023 végére egy számjegyre csökken az infláció, ami jelentős javulás az idei évhez képest. 2024-ben kerülhet vissza az infláció a 2,5-3,5 százalékos cél közelébe, amivel már együtt lehet élni.”

évhez képest. 2024-ben kerülhet vissza az infláció a 2,5-3,5 százalékos cél közelébe, amivel már együtt lehet élni” – magyarázta Bálint Csaba. Meglátása szerint ennek háttérében az áll, hogy ha a külső és a belső kereslet csökken, az rendszerint az árakat természetes módon lefele húzza. A közgazdász ugyanakkor felidézte, hogy 2020-ban, 2021-ben akadoztak az ellátási láncok, nem érkeztek például alkatrészek, e téren pedig már látszanak a javulás jelei, ami segíti a gazdaságot. Az energiapiacra továbbra is magas a volatilitás, és kilengések továbbra is várhatóak, de az eddigi tapasztalt, meredeken emelkedő trend feltehetően nem folytatódik sokáig. Ha az emelkedő tendencia megtörik, akkor az áremelkedés, az infláció ütemének is lassulnia kellene.

„A 2023-as gyenge évet követően 2024-ben számítani lehet a gazdaság gyorsulására, az infláció mérséklődésére, ami a reál-vásárlóerő szempontjából kedvező lehet. Ugyanakkor továbbra is nagyon sok a bizonytalansági tényező, a háború még tart, és nehezen látható a vége. Így a kockázatok a jövő évre is nagyon magasak” – összegzett az elemző.

Az ünnepek alatt is maradjunk megfontoltak

Hasonlóan látja a következő két évet Diósi László közgazdász, a Romániai Magyar Üzleti Egyesület (RMÜE) elnöke, aki ez alapján azt javasolja,

A 2023-2024-es periódusban óriási lehetőséget jelenthet Románia számára az uniós pénzek lehívása, ez ellensúlyozhatja a kieső saját beruházásokat és a csökkenő fogyasztást

▲ FORRÁS: EURÓPAI PARLAMENT

fogjuk vissza a költekezést, és karácsonykor is döntünk megfontoltan, ne pazaroljunk.

A szakember rámutatott: az idei évek jó kilátásokkal futott neki Románia, a pandémia után rekord-ütemben állt helyre a gazdaság, sokkal gyorsabban, mint a 2008-2009-es válság után. Ennek ellenére fennmaradtak a problémák: a költségvetési hiány és a külkereskedelmi mérleg hiányának növekedése, a szállítási láncok szakadozása, a kitolódott szállítási határidők. Erre rátevéődött, hogy már 2021 második felében elkezdődtek azok a folyamatok, amelyek a háború kitörése után lettek hangsúlyosak: az energiaforrások és az alapanyagok drágultak, mindez pedig az inflációra is hatással volt.

Diósi László a háború kitörése utáni 9-10 hónap teljesítményét vizsgálva kijelentette, a legnagyobb problémánk az infláció lett. A BNR elemzői az idei évre 16,3 százalékos inflációt várnak, holott az év eleji előrejelzések még ennél pozitívabak voltak. A mostani állás szerint 2023-ra 10-11 százalékos inflációra számítanak, ami majd csak 2024-re